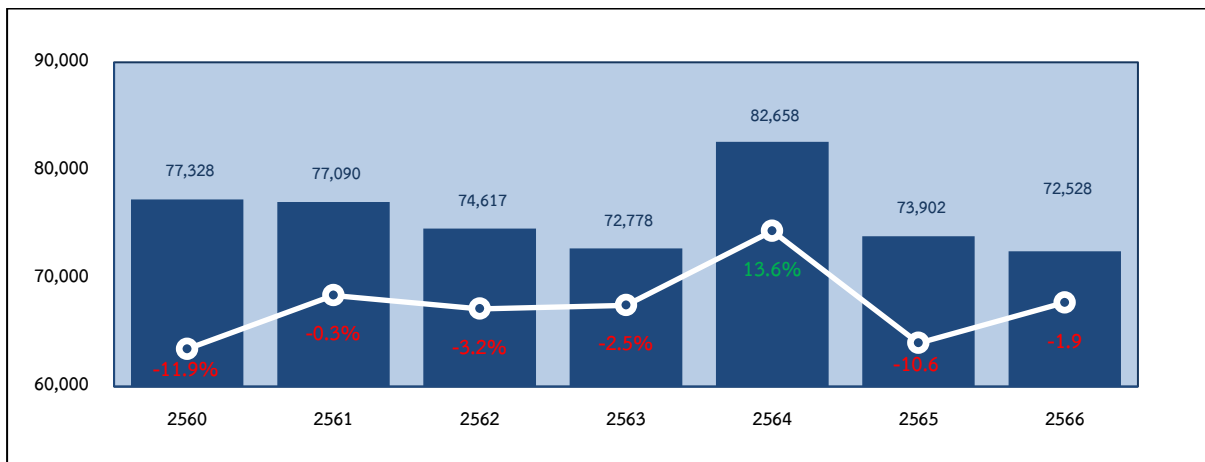

7) สถานการณ์แร่ของประเทศไทย (ปี 2566 – 2568)

7.1) การผลิต

ภาพรวมมูลค่าการผลิตแร่ของประเทศไทยในช่วงปี 2560-2563 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงจุดต่ำสุดในปี 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไปทั่วโลก ก่อนที่จะกลับมาขยายตัวอย่างมากในปี 2564 ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 หลังจากนั้นจึงปรับตัวลดลงเข้าสู่แนวโน้มปกติ โดยในปี 2566 มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 72,528 ล้านบาท ทำให้ภาพรวมมูลค่าการผลิตแร่ในช่วงปี 2560-2566 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.4 ต่อปี สำหรับแร่ที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด 5 อันดับแรก ในช่วงปี 2560-2566 คือ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถ่านหินลิกไนต์ ยิปซัม และเกลือหิน

หน่วย : ล้านบาท

ภาพที่ 1 มูลค่าการผลิตแร่ ปี 2557 - 2566

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ประเทศไทยสามารถผลิตแร่ได้มากกว่า 40 ชนิด โดยแร่ส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อการใช้ภายในประเทศ และเมื่อจำแนกตามกลุ่มแร่ พบว่า ในปี 2566 ผลิตแร่เชื้อเพลิงได้เพียงชนิดเดียว คือ ถ่านหินลิกไนต์ 12.7 ล้านตัน แร่โลหะที่มีการผลิตสูงที่สุด ได้แก่ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง 106 ล้านตัน หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ 50.4 ล้านตัน หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต 16.2 ล้านตัน และยิปซัม 7.0 ล้านตัน ส่วนแร่โลหะมีการผลิตน้อยมาก แร่ที่ผลิตมากที่สุด คือ แร่เหล็ก มีการผลิต 0.3 ล้านตัน

ตารางที่ 1 แร่ที่มีปริมาณการผลิตสูงสุดในแต่ละชนิดแร่ ปี 2562 - 2566

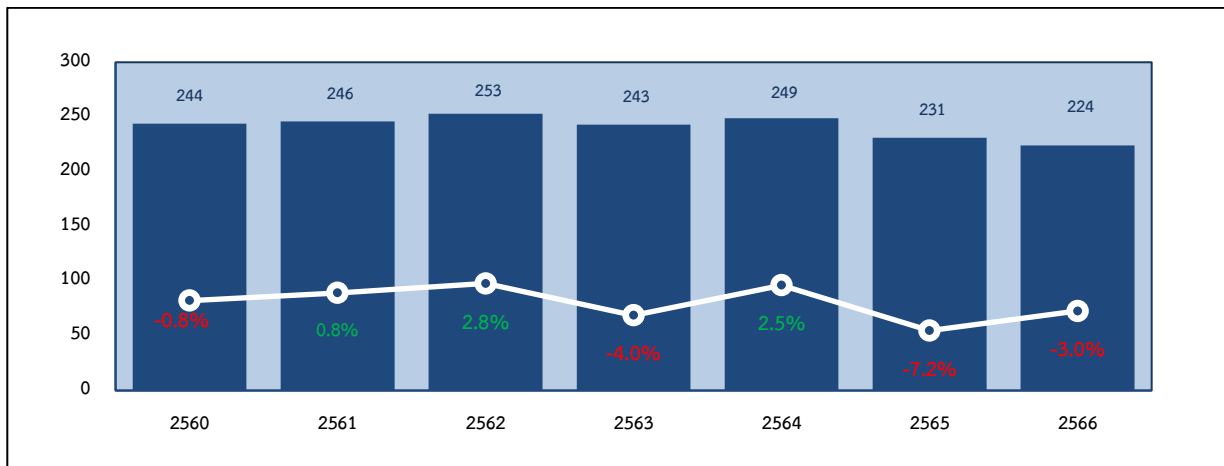
ชนิดแร่	2562	2563	2564	2565	2566
แร่เชื้อเพลิง (ล้านตัน)					
ถ่านหินลิกไนต์	14.1	13.3	14.2	13.6	12.7
แร่โลหะ (ล้านตัน)					
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	105.6	106.1	108.0	113.2	106.0
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	65.3	65.2	76.1	55.4	50.4
หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต	13.8	14.8	14.5	13.3	16.2
ยิปซัม	8.4	8.0	8.8	8.0	7.0
แร่โลหะ (ตัน)					
แร่เหล็ก	17,660	113,239	324,914	190,000	347,288

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

7.2) การใช้

ปริมาณการใช้แร่ที่ผลิตได้ภายในประเทศช่วงปี 2560-2564 มีแนวโน้มค่อนข้างทรงตัวอยู่ในช่วง 243 - 253 ล้านตันต่อปี ก่อนที่จะเริ่มลดลงในปี 2565 จนมาอยู่ที่ระดับต่ำที่สุดในรอบ 7 ปี คือ 224 ล้านตันในปี 2566 โดยเป็นผลมาจากการลดลงของการใช้แร่ที่มีปริมาณการใช้เป็นจำนวนมาก เช่น หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถ่านหินลิกไนต์ หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาดังกล่าว

หน่วย : ล้านตัน

ภาพที่ 2 ปริมาณการใช้แร่ ปี 2557 - 2566

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

แร่ที่มีปริมาณการใช้สูงที่สุดในปี 2566 คือ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง 98.9 ล้านตัน รองลงมาเป็นหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ 46.7 ล้านตัน ส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถัดมาคือหินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต 16.5 ล้านตัน ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ถ่านหินลิกไนต์มีการใช้ 13.0 ล้านตัน ถูกใช้ในการผลิตไฟฟ้า และหินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์มีการใช้ 12.5 ล้านตัน นำไปใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปริมาณการใช้แร่ที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2562 - 2566

หน่วย : ล้านตัน

ชนิดแร่	2562	2563	2564	2565	2566
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	102.7	104.2	106.7	106.0	98.9
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	64.3	61.0	61.3	50.6	46.7
หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต	12.3	12.2	12.5	12.2	16.5
ถ่านหินลิกไนต์	14.0	13.4	14.2	14.1	13.0
หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์	12.2	14.4	14.5	13.6	12.5

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

7.3) การนำเข้า

นอกจากการใช้แร่ที่ได้จากการผลิตภายในประเทศแล้ว ประเทศไทยยังมีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าแร่จากต่างประเทศ เนื่องจากแร่บางชนิดไม่สามารถผลิตได้เอง หรือผลิตได้แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ประเทศไทยต้องนำเข้าสินค้าแร่เป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยกลุ่มแร่นำเข้าที่สำคัญคือ แร่เชื้อเพลิง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด เนื่องจากประเทศไทยสามารถผลิตถ่านหินลิกไนต์ได้เพียงชนิดเดียว แร่เชื้อเพลิงที่นำเข้ามาจะถูกใช้เป็นเชื้อเพลิงในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้แก่ ถ่านหินแอนทราไซต์ ถ่านหินซับบิทูมินัส ถ่านหินบิทูมินัส และถ่านหินโค้ก ซึ่งแร่เชื้อเพลิงเหล่านี้ต้องซื้อขายโดยอ้างอิงราคาในตลาดโลก ทำให้มูลค่าการนำเข้าจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการนำเข้าและราคาของแร่แต่ละชนิดในแต่ละปี

ปริมาณการนำเข้าแร่ในปี 2568 มีปริมาณนำเข้าลดลงเล็กน้อย โดยเป็นผลจากกลุ่มแร่เชื้อเพลิงที่ปริมาณนำเข้ามากที่สุดมีการนำเข้าลดลง ทั้งนี้ แร่นำเข้าที่สำคัญของประเทศไทยสามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ แร่เชื้อเพลิง ได้แก่ ถ่านหินซับบิทูมินัส 11.4 ล้านตัน ถ่านหินบิทูมินัส 6.3 ล้านตัน และถ่านหินแอนทราไซต์ 85,403 ตัน ตามลำดับ ส่วนแร่โลหะที่มีปริมาณการนำเข้าสูงสุด คือ ไนโอเบียมและวาเนเดียม 89,491 ตัน และแร่โลหะที่มีปริมาณการนำเข้าสูงสุด คือ แบริต์ 231,021 ตัน

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้าแร่ที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2564 - 2568

ชนิดแร่	2564	2565	2566	2567	2568
แร่เชื้อเพลิง (ล้านตัน)					
ถ่านหินซับบิทูมินัส	15.0	15.1	11.7	12.2	11.4
ถ่านหินบิทูมินัส	8.7	6.1	6.1	6.1	6.3
ถ่านหินแอนทราไซต์	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
แร่โลหะ (ตัน)					
ไนโอเบียมและวาเนเดียม	82,979	32,428	34,572	51,517	89,491
พลวง	5,794	3,680	75	42,217	68,919
อะลูมิเนียม	22,169	20,949	18,188	23,416	21,522
แร่โลหะ (ตัน)					
แบริต์	89,981	110,749	143,181	206,180	231,021
ควอตซ์	75,122	109,729	199,407	252,778	217,948
เบนโทไนต์	151,974	140,918	146,794	122,254	129,402

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

เมื่อพิจารณาด้านมูลค่าการนำเข้าแร่ของประเทศไทย พบว่ามีแนวโน้มลดลงจากจุดสูงสุดในปี 2565 ที่เกิดวิกฤตพลังงานในตลาดโลกจนทำให้ราคาถ่านหินปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ โดยในปี 2568 มีมูลค่านำเข้ารวมทั้งสิ้น 81,564.5 ล้านบาท ปรับตัวลดลงร้อยละ 9.0 เมื่อเทียบกับปี 2567 ที่มีมูลค่า 89,595.0 ล้านบาท เนื่องจากการนำเข้าแร่กลุ่มพลังงานและโลหะที่สำคัญมีมูลค่าลดลง โดยเฉพาะถ่านหินซับบิทูมินัสที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2566 จนมาอยู่ที่ระดับ 23,755.7 ล้านบาท ในปี 2568 ส่วนถ่านหินบิทูมินัส ดีบุก และโมลิบดีไนต์ มีมูลค่านำเข้าลดลงเมื่อเทียบกับปี 2567 มาอยู่ที่ระดับ 22,907.3 6,264.2

และ 5,764.6 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่พลวง และไนโอเบียมและวานาเดียมมีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2567 มาอยู่ที่ระดับ 8,437.3 และ 2,820.3 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4 มูลค่าการนำเข้าแร่ที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2564 - 2568

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดแร่	2564	2565	2566	2567	2568
ถ่านหินซับบิทูมินัส	33,744.4	66,067.6	35,922.8	31,171.6	23,755.7
ถ่านหินบิทูมินัส	23,808.7	27,309.1	23,608.1	26,369.1	22,907.3
พลวง	634.1	513.5	14.1	2,864.6	8,437.3
ดีบุก	9,967.2	8,200.0	5,169.6	7,260.5	6,264.2
โมลิบดีไนต์	1,727.6	2,609.0	8,206.7	7,466.1	5,764.6
ไนโอเบียมและวานาเดียม	2,423.8	3,127.5	2,709.8	1,538.0	2,820.3
ทัลก์	1,645.9	1,731.7	1,317.4	1,457.9	1,316.3
แร่อื่น ๆ	10,813.5	15,075.7	12,429.6	11,467.3	10,298.8
รวม	84,765.2	124,634.1	89,378.1	89,595.0	81,564.5

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

7.4) การส่งออก

การส่งออกสินค้าแร่ของประเทศไทยมีทั้งการส่งออกในรูปแบบแร่ดิบเนื่องจากผลิตได้มากเกินกว่าความต้องการภายในประเทศ เช่น ยิปซัม แอนไฮไดรต์ และการนำเข้าแร่ดิบมาเพิ่มมูลค่าก่อนส่งออก เช่น โลหะดีบุก โดยปี 2568 มีมูลค่าการส่งออกสินค้าแร่รวมทั้งสิ้น 21,119.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ประมาณร้อยละ 10.03 โดยสินค้าแร่ที่มีมูลค่าส่งออกมากที่สุด คือ โลหะดีบุก 6,900.1 ล้านบาท รองลงมา คือ ยิปซัม 2,520.8 ล้านบาท แอนไฮไดรต์ 1,512.2 ล้านบาท โซเดียมเฟลด์สปาร์ 853.5 ล้านบาท และโดโลไมต์ 549.1 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนรวมกันเท่ากับร้อยละ 58 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

ตารางที่ 5 มูลค่าการส่งออกแร่ที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2564 - 2568

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดแร่	2564	2565	2566	2567	2568
โลหะดีบุก	10,296.9	9,118.1	7,027.9	7,789.8	6,900.1
ยิปซัม	3,381.5	3,568.8	2,844.0	2,948.7	2,520.8
แอนไฮไดรต์	932.9	1,241.1	1,138.1	1,446.5	1,512.2
โซเดียมเฟลด์สปาร์	888.3	1,041.8	962.0	843.1	853.5
โดโลไมต์	553.8	495.6	571.4	648.7	549.1
แร่อื่น ๆ	3,518.5	6,100.6	4,780.7	5,517.0	8,783.7
รวม	19,571.9	21,566.0	17,324.1	19,193.8	21,119.4

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สำหรับสินค้าแร่ที่ส่งออกในปริมาณมากส่วนใหญ่จะเป็นแร่โลหะเกือบทั้งหมด โดยในปี 2568 ประเทศไทยมีการส่งออกยิปซัมมากที่สุด 3.4 ล้านตัน และประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกยิปซัมเป็นอันดับต้น ๆ ของโลกมาโดยตลอด มีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย และญี่ปุ่น รองลงมา คือ แอนโธไธรต์ 2.2 ล้านตัน โดโลไมต์ 1.4 ล้านตัน โซเดียมเฟลด์สปาร์ 1.1 ล้านตัน และเหล็ก 0.3 ล้านตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกแร่ที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2564 - 2568

หน่วย : ล้านตัน

ชนิดแร่	2564	2565	2566	2567	2568
ยิปซัม	5.3	4.9	3.7	3.7	3.4
แอนโธไธรต์	1.5	1.9	1.6	1.9	2.2
โดโลไมต์	1.5	1.2	1.3	1.6	1.4
โซเดียมเฟลด์สปาร์	1.1	1.1	1.0	1.0	1.1
เหล็ก	0.4	0.2	0.6	0.3	0.3

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

5. ค่าภาคหลวงแร่

ค่าภาคหลวงแร่ของไทยในช่วงปี 2564-2567 มีแนวโน้มการจัดเก็บรายได้ค่อนข้างทรงตัวและแกว่งตัวอยู่ในช่วง 3,700 ถึง 4,000 ล้านบาท ซึ่งแปรผันตามปริมาณและราคาแร่ในแต่ละช่วงเวลา ก่อนที่จะขยายตัวอย่างมากถึงร้อยละ 27 ในปี 2568 หลังจากที่เหมืองแร่ทองคำและเงินสามารถกลับมาเปิดดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทองคำที่แนวโน้มราคาอยู่ในระดับสูง ส่วนแร่ที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ 974.5 ล้านบาท หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง 735.7 ล้านบาท ถ่านหินลิกไนต์ 487.4 ล้านบาท และยิปซัม 240.0 ล้านบาท ตามลำดับ เมื่อรวมค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้จากแร่ทั้ง 5 ชนิดนี้เข้าด้วยกัน จะมีมูลค่าสูงถึง 3,884 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 76 ของค่าภาคหลวงที่จัดเก็บได้ทั้งหมด

ตารางที่ 7 การจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ของประเทศไทย ปี 2564 - 2568

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดแร่	2564	2565	2566	2567	2568
ทองคำ	0.0	0.2	226.4	599.0	1,446.4
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	786.3	794.1	785.3	694.1	974.5
หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	786.3	794.1	785.3	694.1	735.7
ถ่านหินลิกไนต์	544.0	543.0	494.2	489.2	487.4
ยิปซัม	291.0	307.8	255.3	257.3	240.0
แร่อื่น ๆ	1,198.9	1,182.3	1,029.7	1,172.0	1,222.3
รวม	3,730.2	3,919.2	3,926.7	4,013.5	5,106.3

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่